

Posudek vedoucího rigorózní práce

Název práce: **Evropská regulace hospodářské soutěže v oblasti informačních a komunikačních technologií**

Autorka práce: **Mgr. Eva Blumental**

Vedoucí práce: **JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.**

Celková charakteristika práce:

Předložená rigorózní práce je pokusem o zachycení zrodu a dosavadního vývoje přístupu soutěžního práva EU k relativně mladému a hlavně dynamickému odvětví informačních a komunikačních technologií – úžeji pak komunikačních služeb. Jedná se o téma bezesporu zajímavé, aktuální a přínosné pro teorii i praxi ochrany hospodářské soutěže, a to v neposlední řadě tím, že je prozatím právní vědou nedostatečně souborně zpracované. Autorka tudíž vytvořila v českém prostředí chybějící dílo o tom, jak orgány ochrany hospodářské soutěže EU (Komise a SDEU) přistupují k aplikaci soutěžních pravidel a pravidel kontroly státní pomoci na podniky poskytující klasické a alternativní či internetové (tzv. OTT) komunikační služby.

Práce je strukturovaná do čtyř hlavních „obsahových“ částí, Úvodu a Závěru. Autorka nejprve seznámila čtenáře se základními definicemi, pojmy historickým vývojem regulace EU v daném sektoru, posléze se věnovala ochraně soutěže a kontrole státní pomoci v sektoru klasických telekomunikací, a po té ochraně soutěže v sektoru alternativních elektronických komunikací. Samostatnou kapitolu práce nakonec věnovala dílčím aspektům problematiky nepostižených v předešlých kapitolách, jako je prosazování práva na náhradu škody, práva ochrany osobních dat a jejich souvislostem s ochranou soutěže v daném sektoru. Práce je vybavena seznamem zkratk, použité literatury a resumé v českém a anglickém jazyce.

Po formální stránce má práce 115 stran vlastního obsahu. Je zpracována úhledně, podána jasně a srozumitelně, v přehledné úpravě, bez zjevných ortografických nebo gramatických chyb či formálních nedostatků (vyjma čistého listu zřejmě omylem zařazeného mezi strany 16 a 17). Odkazy na použité prameny jsou četné (267 celkem) a srozumitelné.

Z hlediska zvoleného tématu, rozsahu, struktury a formy jeho zpracování, odpovídá práce nárokům na rigorózní práce předkládané na Právnické fakultě UK.

Hlavní klady práce:

Práce byla obtížná volbou a vymezením svého tématu. Autorka si nezvolila snadný cíl již tím, že sektor informačních technologií, jak sama v Úvodu zdůraznila, je dnes rozsáhlý a dynamicky se měnící, zahrnuje jak výrobce zařízení a producenty technologií, tak i poskytovatele služeb, jejichž rozmanitost je však nebývalá a neustále roste. Udržet popis a analýzu v jasně daných mantinelech proto vyžadovalo vybrat si z této šíře určitý segment, což autorka v Úvodu vhodně provedla soustředěním se na přenos informací a komunikace mezi subjekty. Svě téma následně v podstatě až do str. 27 dále vymezovala a vsazovala do historického i technologického kontextu. Nesnáz spočívající v aktuálnosti, dynamickém vývoji a neuzavřenosti mnoha otázek vážících se k ochraně soutěže v daném sektoru se autorka zdařile snažila překonat zpracováním nejen rozhodovací praxe, ale i soft law a programových dokumentů orgánů EU, vystoupení jejích představitelů i komentářů a názorů právní vědy. Ačkoli zvládnutí takto vymezeného tématu práce se nevyhnutelně odrazilo v množství historických a explikativních popisů, autorka uspěla v tom, že dané téma zpracovala dostatečně srozumitelně a přitom zajímavě, s řadou samostatných analytických či diskusních postřehů a závěrů.

Úspěšné zpracování tématu bylo i dílem vhodně zvolené – logické a přehledné – struktury práce. Zařazením historicko-definičního výkladu autorka vhodně uvedla do problematiky. Jasně odlišení soutěže v klasických telekomunikacích a v alternativních internetových komunikacích ji pomohlo dobře zvýraznit potřebu nového promyšlení řady problémů, přístupů, nástrojů ochrany soutěže, které – jako např. cenové testy a obrátová kritéria – dlouho sloužily v klasických odvětvích, ale nejsou k užitku při posuzování jednání soutěžitelů ve virtuálním světě bezplatných internetových služeb. Zařazením kapitoly o dílčích aspektech bylo zajímavým doplněním ukazujícím, že zejména v alternativních internetových komunikačních službách se ochrana soutěže přímo prolíná s jinými odvětvími práva – ochranou osobních dat a ochranou spotřebitele.

Autorka zvládla práci i po stránce „odborně-řemeslné“. Její výklad je čtivý a jasný, pojmy, definice i souvislosti jsou podány správně a výstižně, pramenná základna je rozsáhlá a práce s ní dostatečně vydatná. Užitečná informační hodnota práce je proto nepochybná. Každý zájemce o seznámení se s tematikou komunikační služby vs. soutěžní právo EU v ní najde jak ucelený přehled, tak i celou řadu dílčích podnětů k zamyšlení.

Nedostatky práce:

Již bylo naznačeno, že vzhledem k volbě tématu se práce nevyhnula jisté popisnosti a výkladovosti, které se ukázaly pro srozumitelnost podání jejího obsahu nezbytné a tedy i přínosné. Současně to však znamená, že autorka musela citlivě vážit rozsah popisu a vlastní právní analýzy, aby ta druhá nepřišla v práci zkrátka. A právě důkladnosti a zacílenosti právní analýzy mohla autorka věnovat v práci více prostoru.

Přestože autorka do částí 2 a 3 velmi správně vložila dílčí závěry a ve vlastím Závěru výsledky své prověrky rozhodovací praxe orgánů EU velmi pěkně shrnula, lze např. zalitovat, že se již nikde v práci nevrátila k úvodní teoretické zmínce o různosti cílů politiky a práva ochrany hospodářské soutěže. Její právní analýzu a z ní vyvozené závěry by velmi obohatilo a projasnilo, kdyby se pokusila zjistit, zda v přístupu Komise a SDEU převažuje cíl ochrany zájmů či výběru spotřebitele, nebo integrace vnitřního trhu, či zachování otevřeného a dynamického procesu soutěže na něm. Právě proto, že v oblasti alternativních internetových komunikací je třeba – jak autorka správně ukázala – řadu institutů a předpokladů soutěžních práva znovu promyslet, bylo by zajímavé si v návaznosti na vstupní věty Úvodu práce položit při hodnocení rozhodnutí Komise o fúzích *Microsoft/Skype*, *Facebook/Whatsapp*, případně i dalších, tu důležitou otázku, zda se v nich Komise konzistentně držela určitého cíle (či doktríny) ochrany hospodářské soutěže. Sama autorka v posledním odstavci Závěru zdůrazňuje význam konzistentnosti přístupu představitelů EU k danému sektoru, v dílčí analýze však toto hledisko pominula.

Závěrečné hodnocení práce:

Práci považuji za velmi zdařilou a domnívám se, že jí autorka splnila nároky kladené na uchazečku o vykonání rigorózní zkoušky a přiznání titulu JUDr. Bez pochybností ji proto doporučuji k obhajobě.

Otázka pro obhajobu:

V souvislosti se soutěží v sektoru ICT technologií se stále větší důraz klade na význam tzv. *disruptive technologies*. To znamená nikoli na soutěž více méně podobných obchodních modelů, softwarových řešení či aplikací, ale na nové konkurenty přicházející na okraji trhu nebo i za ní se zcela neočekávanou inovací, novým obchodním nápadem apod., které rychle přilákají kritickou masu uživatelů. Měla by být zatím jen statisticky dokazatelná, ale konkrétně těžko předvídatelná redefinice trhu a konkurence na něm ze strany *disruptive technologies* zahrnuta orgány EU do jejich hodnocení soutěžních případů? Je to racionálně proveditelné? Jaké důsledky by jejich rozhodnutí nezahrnout nebo naopak zahrnout potenciální vpád *disruptive technologies* mohlo mít?

Praha, 20. 7. 2016

Václav Šmejkal, v.r.